

DRUŠTVENE VESTI

ACTIVITIES FROM THE SOCIETY

43. SKUPŠČINA SFD

Jelka Dolinar

43. skupščina SFD je potekala 12. maja 2018 v kongresnem centru Bernardin v Portorožu.

Delegati so potrdili poročilo o delu in poslovanju SFD, poročilo nadzornega odbora ter finančni plan za leto 2018 in članarino za leto 2019:

Farmacevti – zaposleni 35 € • Tehniki 25 €
Seniorji 20 € • Študenti 15 €

PODELITEV DRUŠTVENIH PRIZNANJ V LETU 2018

Slovesna podelitev društvenih priznanj je potekala v Tartini-jevem gledališču v Piranu 10. maja 2018 ob zanimivem glasbenem programu, ki ga je izvajal basist Luka Ortar. Prireditve je povezovala Ana Pirkovič Tavčar. Priznanja sta podelila **predsednik SFD mag. Matjaž Tuš** in **predsednica Odbora za podeljevanje društvenih priznanj prof. dr. Julijana Kristl**, ki je udeležence prireditve nagovorila z besedami: »Dobra medsebojna podpora sodelavcev je temelj razvoja v vsakem farmacevtskem okolju, bodisi z znanstvenega, strokovnega ali medčloveškega vidika. Veseli nas, da sekcije in podružnice vsako leto prepoznajo izjemne sodelavce in izpostavijo njihove dosežke v strokovni javnosti.

SFD z veseljem objavlja prejemnike Minařikovih priznanj in Minařikovega odličja za izjemne dosežke in odličnost za leto 2018, kot so jih izbrali člani Odbora za podeljevanje društvenih priznanj po pregledu predlogov podružnic in sekcij. Prejemniki priznanj prejmejo listino SFD, prejemnik odličja pa tudi stekleno skulpturo kot zahvalo za njegov prispevek k razvoju slovenske farmacevtske stroke in za pomoč pri zagotavljanju visoke kakovosti lekarniške dejavnosti. Priznanja potrjujejo, da je njihovo delo cenjeno, tako med sodelavci kot člani Slovenskega farmacevtskega društva.«

Minařikovo odličje je prejel **Ivan Zajc**, mag. farm.

Minařikova priznanja so prejeli:
Magda Bačovnik Zimic, mag. farm.
Ana Banović, mag. farm., spec.
 izr. prof. dr. **Rok Dreu**, mag. farm.
Vesna Farič Tuš, mag. farm., spec.
Tina Morgan, mag. farm., spec.

Prejemniki pohval, ki so jih podelile podružnice in sekcije za leto 2018

Mariborska podružnica
 mag. Maja Petre, mag. farm., spec.

Celjska podružnica
 Mateja Kadilnik, mag. farm. • Slavko Rataj, mag. farm., spec.
 Damjana Hrastel Veler, mag.farm. • Teja Glavnik, mag.farm.

Posavska podružnica
 Tadeja Pavlin, mag. farm.

Sekcija za zgodovino farmacije
 Breda Kosirnik, mag. farm., spec. • prof. dr. Aleš Obreza, mag. farm.
 Nada Irgolič, mag. farm., spec. • Irena Debeljak, mag. farm.
 mag. Karlina Turk, mag. farm., spec. • Lovro Dermota, mag. farm. • doc. dr. Andrej Umek, mag. farm.

Sekcija kliničnih farmacevtov
 prof. dr. Aleš Mrhar, mag. farm.

Sekcija bolnišničnih farmacevtov
 Mojca Kraševc, mag. farm., spec. • Demetrij Petrica, mag. farm., spec.
 Maja Jošt, mag. farm. spec. • Vesna Bizjak, mag. farm., spec.

Sekcije seniorjev
 Marija Brenčič, mag.farm., spec.

Sekcija farmacevtskih tehnikov
 Klemenčič Erna

UTEMELJITEV ZA PODELITEV MINAŘIKOVEGA ODLIČJA

Magister Ivan Zajc – predlog Pomurske podružnice
Gospod magister Ivan Zajc je v domačem in širšem okolju spoštovan in cenjen lekarniški farmacevt, ki je svojo poklicno pot začel in jo nadaljuje v Pomurskih lekarnah. Izkušnje je pridobival kot farmacevt receptar, vodja lekarne, organizator lekarniškega informacijskega sistema, od leta 1997 pa kot direktor Javnega zavoda Pomurske lekarne. Zaslužen je za ustanovitev osmih novih lekarn v Pomurju in za prenavo vseh starejših lekarn.

V desetletjih dela v lekarništvu je dejavnost spoznal na vseh nivojih, zato zna tudi danes prepoznati potrebe lekarniškega farmacevta. Ves čas zagovarja stališče, da so lekarniški farmacevti neodvisni strokovnjaki, ki morajo pri svojem delu ohranjati visok nivo strokovnosti in nepristransko svetovati vsem bolnikom, ki obiščejo lekarno.

Vrata njegove pisarne so vedno odprta za sodelavce, s katerimi ustvarja nove projekte in išče rešitve, bodisi ko gre za probleme ali uvajanje sprememb.

S članki, predavanji za laično in strokovno javnost, nastopi v lokalnih medijih so sodelavci Pomurskih lekarn s podporo magistra Zajca veliko naredili za promocijo lekarništvu v lokalnem okolju. Ivan Zajc je kot vodja informacijskega sistema v Pomurskih lekarnah že leta 1992, ko je bilo računalništvo tudi v svetu še v povojih, začel uvajati informacijski sistem in računalniško podporo pri delu. Pomurske lekarne tudi danes učinkovito izkoriščajo prednosti uporabe novih E-tehnologij v komunikaciji z javnostjo in pri spletnem informiranju javnosti. Pred desetimi leti je s skupino sodelavcev začel projekt *Lepo pozdravljeni* z namenom ozaveščanja laične javnosti na vseh koncih Pomurja o pravilnem in varnem jemanju zdravil in drugih izdelkih za ohranjanje zdravja. Projekt *Lepo pozdravljeni* so Pomurske lekarne nadaljevale v letih 2015–2016 in ga nadgradile z uvajanjem novih kognitivnih storitev v lekarne.

Širše v farmaciji je Ivan Zajc postal prepoznaven v letih 1996–2000, ko je bil izvoljen za predsednika Lekarniške

zbornice Slovenije. V času vodenja zbornice je znal uravnotežiti odnose in zmanjšati notranja trenja med članicami. Odločilno je prispeval k sprejemu pravno-formalnih rešitev, ki so bile sprejemljive tako za javne zavode kot tudi za zasebne in bolnišnične lekarne. Sodeloval je pri pripravi Nacionalnega programa zdravstvenega varstva do leta 2004. Bil je uspešen pogajalec pri dogovarjanju z zavarovalnico za vsakoletni splošni in področni dogovor, pa tudi za sklenitev prve pogodbe med lekarnami in Vzajemno zdravstveno zavarovalnico. S svojim mirnim pristopom je omogočil, da so se rešili mnogi veliki problemi med zbornico in zunanjimi dejavniki ter izboljšali odnosi znotraj zbornice. Sodelovanje z zbornico je nadaljeval tudi po izteku predsedniškega mandata, bodisi kot član v organih zbornice, kot predstavnik zbornice v pogajanjih z državnimi ustanovami

o financiranju lekarniških storitev, pri sprejemanju zakonodaje s področja lekarništva. O lekarniški dejavnosti v Sloveniji je predaval na strokovnih srečanjih farmacevtom doma in v tujini, zdravnikom in ekonomistom. Lekarniška zbornica Slovenije mu je za zasluge pri doseganju ciljev v slovenskem lekarništvu podelila dve priznanji, v letih 2002 in 2012.

Ivan Zajc je vedno podpiral Slovensko farmacevtsko društvo in matično podružnico ter spodbujal zaposlene Pomurskih lekarn k sodelovanju.

S svojim delom umirjeno, vestno, modro in vizionarsko izpolnjuje svoje poslanstvo lekarniškega farmacevta v dobrobit soljudi, ki potrebujejo lekarniške storitev. Ivan Zajc je pomembno prispeval k oblikovanju lekarniške dejavnosti v Pomurju in v Sloveniji, zato mu izvršni odbor SFD podeljuje najvišje društveno priznanje Minaříkovo odličje za leto 2018.

UTEMELJITEV ZA PODELITEV MINAŘIKOVIH PRIZNANJ

Magda Bačovnik Zimic, mag. farm. – predlog Celjske podružnice

Magda Bačovnik Zimic je bila vseskozi pripravljena aktivno predajati znanje s področja farmacije strokovni in laični javnosti. Dolga leta je sodelovala z mladimi raziskovalci Šaleške doline, z osnovnimi šolami in vrtci. S predstavitvijo novih zdravil sodeluje na kolegijih zdravnikov Zdravstvenega doma Velenje in vodi interna predavanja na temo najnovejših dognanj v stroki. Znanj o zdravilih in njihovi pravilni uporabi ni posredovala pacientom samo med rednim delom, ampak tudi s predavanji v okviru društev bolnikov. Praktična znanja uspešno povezuje s teoretičnimi kot dolgoletna mentorica preko 60 pripravnikom. Posebej pozitiven pečat je mag. Bačovnik Zimic v širšem okolju pustila z odgovori v oddajah v živo na lokalni radijski postaji.

Na ta način je nedvomno veliko prispevala k prepoznavnosti in ugledu farmacevtske stroke, zato ji izvršni odbor SFD podeljuje Minařikovo priznanje.

Ana Banović, mag. farm., spec. – predlog Sekcije farmacevtov javnih lekarn

Ana Banović že vrsto let, poleg svojega rednega dela, aktivno deluje tudi izven delovnega okolja. Pogosto predava društvom bolnikov, nastopa po šolah, v letih 2007–2012 je sodelovala pri izvedbi farmacevtske skrbi za bolnike z osteoporozo. V zadnjih petih letih je večkrat predavala na strokovnih srečanjih SFD, sekcij in Primorske podružnice. Dvakrat je vodila raziskavo, ki jo Sekcija farmacevtov javnih lekarn pripravi vsako leto ob Dnevu slovenskih lekarn, in rezultate predstavila na simpoziju, s članki v Farmaceutskem vestniku in medijem.

Bila je med redkimi farmacevti iz javnih lekarn, ki so sodelovali v razvojni nalogi *Kakovostno predpisovanje zdravil, kot farmacevt svetovalca v ambulantih*, sedaj pa vodi projekte izvajanja farmacevtskih kognitivnih storitev v Goriški lekarni in pripravlja interna predavanja za sodelavce in kolege.

Ana Banović prejme Minaříkovo priznanje za svoj prispevek pri promociji lekarniške stroke in za zasluge pri prenosu novosti in dobrih praks v delovno okolje.

Prof. dr. Rok Dreu, mag. farm. – predlog Sekcije farmacevtskih tehnologov

Rok Dreu izkazuje izjemno raziskovalno uspešnost in mednarodno odmevnost svojih dosežkov. Bogati ga samoiniciativnost, prodornost in doslednost. S svojimi raziskavami največ deluje na področju farmacevtskega inženirstva. Intenzivno in uspešno sodeluje s farmacevtsko industrijo, s katero je izpeljal številne skupne projekte, kar potrjuje tudi 5 podeljenih mednarodnih patentov. Svoje organizacijske sposobnosti in občutek za skupinsko delo je udeležil preko dela v različnih odborih in komisijah na Univerzi v Ljubljani, na Fakulteti za farmacijo in v Sekciji farmacevtskih tehnologov pri SFD, ki jo je dva mandata tudi vodil. Sodeloval je pri organizaciji tehnoloških simpozijev doma in v tujini. Trenutno je prodekan za znanstveno-raziskovalno delo na Fakulteti za farmacijo. Rok Dreu prejme Minařikovo priznanje za znanstvene, strokovne in organizacijske prispevke na področju farmacije in za trud, ki ga namenja razvoju farmacevtske tehnologije.

Vesna Farič Tuš, mag. farm., spec. - predlog Mariborske podružnice

Vesna Farič Tuš prejme Minaříkovo priznanje za velik prispevek na področju lekarniške farmacije. Kot glavna mentorica je postavila in udejanila model praktičnega usposabljanja farmacevtov na primeru učnega zavoda Lekarne Maribor in s tem postavila temelje za izvajanje praktičnega usposabljanja bodočih kolegov, kot poteka danes na nacionalni ravni. Svoje delo je dodatno nadgradila po pridobitvi kompetence za izvajanje storitev *pregled uporabe zdravil* in imenovanju za regijsko mentorico. Pridobljeno znanje prenaša tudi na sodelavce v obliki internih izobraževanj. Bogate izkušnje in znanje je predstavila na izobraževanjih Lekarniške zbornice Slovenije za mentorje, na strokovnem izpopolnjevanju za magistre farmacije in za farmacevtske tehnike, večkrat je sodelovala s predavanji in članki tudi na strokovnih srečanjih SFD in kot avtorica dveh poglavij v priročniku Samozdravljenje.

Vesna Farič Tuš je vnesla mnoge pozitivne spremembe v svojem delovnem okolju in širše, zato ji SFD podeljuje Minaříkovo priznanje.

Tina Morgan, mag. farm., spec. – predlog Sekcije kliničnih farmacevtov

Tina Morgan je uveljavljena in upoštevana sodelavka v zdravstvenem timu v Bolnici Golnik. Zavzetost za stroko je dokazala tudi z odlično specialistično nalogo »cum laude«, s katero je utemeljevala vključenost farmacevta v delo na oddelku pri bolnikih z visokim tveganjem. Bila je med prvimi petimi v Sloveniji, ki so sodelovali v razvojni nalogi ambulant *Farmacevtskega svetovalca*. Njeno vodilo je, da morajo farmacevti svoje znanje oblikovati tako, da nudijo bolnikom in sodelavcem v zdravstvenem timu konkretne in uporabne podatke, vezane na pravilno uporabo zdravil.

Številna vabljenja predavanja, obsežna bibliografija ter smernice za obravnavo odraslega bolnika z astmo, ki jih je pomagala oblikovati, kažejo na ugled, ki ga ima Tina Morgan v stroki in širše. Sodeluje tudi v pedagoškem procesu študija farmacije na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani. Tina Morgan prejme Minaříkovo priznanje za prispevek na področju klinične farmacije in za podporo pri uveljavitvi novih kognitivnih storitev.

ZAHVALA PREJEMNIKA MINAŘIKOVEGA ODLIČJA

Spoštovani predsednik SFD, magister Matjaž Tuš, spoštovana predsednica Odbora za podeljevanje društvenih priznanj, profesorica dr. Julijana Kristl, kolegice in kolegi, gospe in gospodje, cenjeni gostje!

Veseli me, da lahko ob podelitvi priznanj in odličja kot lekarniški farmacevt spregovorim pred tako eminentnim zborom ter se zahvalim v svojem imenu in imenu drugih prejemnikov. Ob današnji slovesnosti mi misli bežijo v preteklost. Spominjam se mladosti in svojih staršev, ki so me navdušili za študij farmacije. Spominjam se tudi svojih profesorjev s fakultete: Dušana Karbe, Pavleta Bohinca, Aleša Krbavčiča, Slavka Pečarja, Aleša Mrharja, Jelke Šmid-Korbar in drugih, ki so usmerjali mojo življenjsko pot v lekarništvo. Misli mi uhajajo k mojim vzornikom in učiteljem, magistru Milanu Benkiču in njegovim sodelavcem, ki

so zaslužni, da sem pristal na čelu Pomurskih lekarn, za katere delam in živim že več kot tri desetletja. Tudi kolegi iz LZS so usmerjali mojo življenjsko pot, predvsem naj omenim gospoda Ivana Remškarja. Na tem mestu ne morem naštetih vseh, ki so sooblikovali mojo poklicno pot, zato naj mi ti tega ne zamerijo. Seveda ne bi zmozel brez svoje družine in sodelavcev, ki so me vedno podpirali in znali prisluhniti mojim idejam.

Prihajam iz lekarniške dejavnosti, zato se večkrat sprašujem, kje smo danes v lekarniški farmaciji. Ali uresničujemo vizijo svojih predhodnikov, na primer magistra Franca Minařika, Štefana Predina, Lovra Dermote, Fernande Burdych, Brede Kosirnik, Tatjane Kogovšek Vidmar in drugih, ali se izgubljam v svetu in nam, lekarniškim farmacevtom, stvari uhajajo iz rok in jih upravljajo in vodijo drugi.

V Sloveniji so že v 16. stoletju poznali lekarnarski red z 18 točkami, ki je zadeval lekarnarjeve dolžnosti in lastnosti, torej kako naj se obnaša, kaj naj stori in kaj naj opusti. Toda zdaj poleg tega potrebujemo tudi komunikacijske sposobnosti, potrpežljivost, pozornost za podrobnosti, empatijo, odgovornost, ukaželjnost, harmonijo ter voljo do dela in uspehov. Pred pol stoletja so bila v lekarniški dejavnosti v ospredju zdravila, danes pa je v središču bolnik. Pozornost je usmerjena od zdravila k bolniku s povečano dostopnostjo lekarniških kognitivnih storitev, programov farmacevtske skrbi, vzdrževanjem evidenc, stalnim strokovnim razvojem lekarniških farmacevtov ter spodbujanjem razumne in pravilne uporabe zdravil.

Lekarniški farmacevti smo zdravstveni delavci, ki smo za bolnika dostopni tako rekoč 24 ur brez predhodne najave, zato je naša vloga pri zdravljenju izredno pomembna. Smo zdravstveni strokovnjaki z visoko stopnjo znanja in veščin, še vedno zelo visoko uvrščeni med poklici, ki jim ljudje najbolj zaupajo. To je neprecenljiva vrednost, zato jo moramo ohraniti.

V prihodnje bodo lekarništvo presojali po storitvah, ki jih bo sposobno zagotoviti pri odkrivanju potencialno škodljivih zdravil in njihove nepravilne uporabe. Te storitve se bodo razvijale tako, da se bomo odzivali na nove potrebe bolnika in družbe kot celote. Lekarniški farmacevt ima podatke o vseh zdravilih, zaradi česar lahko ugotavlja interakcije, različno svetuje in se pogovori z bolnikom.

Zahtevnejši uporabniki bodo od lekarniških farmacevtov pričakovali, da dokažemo vrednost naših storitev. Te pa moramo še nadgrajevati, če želimo še bolje izpolniti potrebe. Vsaka oblast želi zmanjšati izdatke za zdravila in plačila lekarnam, zato bo tudi zaradi tega čedalje pomembnejše, da bomo znali prikazati vrednost naših storitev. Področja, ki so močno regulirana, postajajo predmet obsežnih reform, ki velikokrat

vodijo v deregulacijo in liberalizacijo. To so grožnje neodvisnim lekarnam in če ne bomo znali pokazati, da naše storitve nimajo le določene vrednosti, ampak lahko prispevajo tudi k znižanju skupnih stroškov v zdravstvu, bo šel denar drugam.

Tudi nove tehnologije bodo pomembno vplivale na dejavnost. V prihodnosti bomo pričali napredku, ki si ga pred časom nismo mogli niti predstavljati. Zaradi neskončnih količin informacij, ki so na voljo na medomrežju, naše stranke čedalje več sprašujejo o varovanju svojega zdravja. Lekarniški farmacevti jim moramo pomagati ločiti dobre informacije od slabih, s svojo dosegljivostjo in tako, da se spoznajo tudi na informacijsko tehnologijo. Lahko verjamemo, da bodo potrebe po strokovnem znanju, ki ga imajo lekarniški farmacevti, čedalje večje, seveda pod pogojem, da bomo spremenili, prilagodili svojo vlogo za potrebe družbe in razvili nov odnos z bolnikom.

Poleg težav in dilem poklicne narave se farmacevti v lekarnah srečujemo tudi s problematiko, ki je posledica pomanjkljive zakonodaje in nadzora ter nedorečene zdravstvene politike. Potrebna je okrepitev stroke in njenih uradnih predstavnikov kot jamstvo za visoko kakovost. Stroka mora podpirati potrebne zakonske spremembe, ki lekarniškemu farmacevtu dovoljujejo, da svoje delovanje usmeri v potrebe prebivalstva. Prepričan sem, da se bomo z vztrajnostjo sposobni dogovoriti o tem, v katero smer bomo šli, in nato delali tako, da nas bodo spremembe odnesle tja, kamor si želimo. Pomembna je pravilna usmeritev lekarniške farmacije in lekarniškega farmacevta kot zdravstvenega delavca v slovenski zdravstveni sistem. Za uspeh je pomembno usklajeno sodelovanje vseh odločilnih institucij in kolegov, tudi z drugih področij naše stroke. Izziv je namreč ohraniti in razvijati mrežo javnih lekarn, v kateri bo le farmacevt strokovnjak, odgovoren za strokovno dejavnost in za to, da bo mreža še naprej zagotavljala visoko kakovost storitev.

Pred Tartinijevim gledališčem v Piranu

Lekarne smo v Sloveniji v primerjavi z Evropo v strokovnem vrhu, saj sta naša strokovnost in znanje na zelo visoki ravni. Slovenske lekarne so dokazale in dokazujejo, da so lahko med najboljšimi in da lahko ob pomoči celotne slovenske farmacije, fakultete, proizvajalcev, dobaviteljev, zbornice in društva ponosno gledajo v oči vsem obiskovalcem, ki so deležni pravilne, varne, kakovostne in učinkovite oskrbe z zdravili in drugimi pripomočki za nego in varovanje zdravja.

Ponosen sem na slovensko farmacijo, na slovensko lekarniško farmacijo in na vse, ki s svojim delom dokazujejo, da so naši pacienti in njihovo zdravje naša največja skrb. Zavedam se, da je v današnjih časih kapital tisti, ki velikokrat vodi dogajanje, a kljub temu naj ima zadnjo besedo stroka. Naj končam s sloganom Pomurskih lekarn – Lepo pozdravljeni in hvala.

Ivan Zajc

V dvorani gledališča med podelitvijo društvenih priznanj

Čestitke prejemnikom društvenih priznanj v letu 2018